PROVINCIE FLEVOLAND

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Wings over Holland
De heer L.H.J. van Hooijdonk
Emoeweg 28
8218 PC LELYSTAD

Verzenddatum	*Bijlagen*	*Uw kenmerk*	*Ons kenmerk*
28 MEI 2014	1	nvt	1603758

Onderwerp
Natuurbeschermingswet 1998; vergunning Waterlandingen IJsselmeergebied

Geachte heer Van Hooijdonk,

Op 27 februari 2014 hebben wij uw aanvraag ontvangen voor een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor waterlandingen met twee amfibische watervliegtuigen in het IJsselmeergebied.

Het betreft het vliegen boven en landen op het water in de Natura 2000-gebieden IJsselmeer, Markermeer & IJmeer, Ketelmeer & Vossemeer, Eemmeer & Gooimeer zuidoever. In dit verband is het van belang om vast te stellen of negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied kunnen optreden.

Gedeputeerde Staten van Flevoland zijn op grond van artikel 2, eerste lid van de Natuurbeschermingswet 1998 bevoegd om te beslissen op deze aanvraag. Hoewel de ingreep alleen effecten heeft op het deel van het Natura 2000-gebied dat in Flevoland gelegen is, is deze vergunning op grond van artikel 2, vijfde lid, in overeenstemming met provincie Noord-Holland verleend. De betreffende Natura 2000-gebieden grenzen aan deze provincie en overeenstemming is nodig vanwege de samenhang tussen diverse projecten. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben ingestemd met het verlenen van deze vergunning.

Bijgevoegd treft u de vergunning voor waterlandingen in het IJsselmeergebied.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

mr. drs T. van der Wal L. Verbeek

Inlichtingen bij
S. Bremer

Doorkiesnummer
0320-265779

Bezoekadres
Visarenddreef 1
Lelystad

Besluit van GEDEPUTEERDE STATEN VAN FLEVOLAND op een verzoek voor een vergunning op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998.

Inhoudsopgave

A. Onderwerp aanvraag
B. Procedure
C. Wettelijk kader
D. Inhoudelijke beoordeling
E. Zienswijzen en reactie op zienswijzen
F. Kennisgeving en afschriften
G. Besluit met vergunningvoorwaarden
H. Bezwaar
I. Ondertekening

Bijlagen
1. Informatieblad bezwaarprocedure Gedeputeerde Staten van Flevoland
2. Landingsprocedure vliegtuigen inclusief inspectierun
3. Landingslocaties op kaart
4. Reactienota op de zienswijze
5. Zienswijze Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland

A. Onderwerp aanvraag

De op 27 februari 2014 ingediende aanvraag voor een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 van Wings over Holland behelst waterlandingen en het vliegen boven vier Natura 2000-gebieden binnen het IJselmeergebied. Het betreft twee amfibische watervliegtuigen, te weten de eenmotorige Cessna PH-PUK en de tweemotorige vliegboot 'Catalina PH-PBY'. De vliegtuigen vertrekken grotendeels vanaf vluchthaven Lelystad. Voor deze activiteiten is eerder een NBwetvergunnning verleend in 2006, welke is verlengd in 2000 en geldig is tot het moment van vaststelling van het beheerplan voor de Natura-2000 gebieden Ketelmeer en Markermeer.

De Cessna wordt gebruikt voor het uitvoeren van controlevluchten, opsporings- en reddingsvluchten, opleidingsvluchten, film- en fotovluchten e.d. De Catalina wordt gebruikt voor opleiding en voor rondvluchten. Er wordt 5-6 x per week gevlogen waarbij het wateroppervlak 'tussendoor' als landings- en opstijggebied wordt gebruikt ('splash-and-go'). Maximaal worden 300 landingen per vliegtuig in een seizoen gedaan. Het vliegseizoen loopt van 1 april tot 1 oktober. Alleen in incidentele gevallen wordt in oktober gevlogen. Verder kan voor opsporings- en reddingsvluchten de Cessna worden ingezet in het kader van SAR (Search and Rescue). De tijden waarop gevlogen en geland kan worden lopen uiteen van één uur na zonsopkomst tot maximaal één uur voor zonsondergang. Tijdens de landing is de afstand tot de kust minimaal 300 m om aan lager wal raken te vermijden én om hinder aan mogelijk aanwezige mensen en dieren te voorkomen.

Iedere landing op het water wordt voorafgegaan door een 'inspectierun'. Deze inspectierun vindt plaats op een hoogte van ongeveer 100 m. De inspectierun is een laatste zekerheid om te controleren op kleine drijvende voorwerpen. Grotere voorwerpen of concentraties vogels zijn al op grotere vlieghoogtes te zien. Dergelijke concentraties van vogels worden altijd sterk gemeden, zowel om verstoring te voorkómen als om geen aanvaringsrisico's te lopen. Een inspectierun wordt altijd op een afstand van minstens 300 meter uit de kust uitgevoerd. Dichter bij de kust wordt nooit lager dan 300 meter gevlogen. Het gebeurt derhalve vrijwel nooit dat na een inspectierun de landing niet wordt ingezet. De inspectierun omvat het gehele baanvak van landen, na de run wordt op een hoogte van 100 m 'circuit' gevlogen om het landingsvak te bereiken.

In bijlage 2 wordt de landingsprocedure van beide vliegtuigen samengevat. Voor de Cessna betekent dit dat over een vak van 2,5 km bij 500 meter wordt gevlogen bij de inspectie, voor de Catalina geldt een vak van 4,5 bij 1 km.

Vogelreservaten worden bij de vluchten gemeden en niet overvlogen. Dit geldt voor onder andere de Oostvaardersplassen en Lepelaarsplassen. De kaart in bijlage 3 geeft tevens de watervakken aan waar de meeste van de landingen (ca. 90 %) van de vliegtuigen plaatsvinden. Het betreft grofweg het open water van het Markermeer en IJsselmeer in Flevoland. Verder weg gelegen delen van het IJsselmeer liggen op te grote afstand om te bereiken voor de vliegtuigen tijdens de relatief korte rondvluchten die ze maken. Ook wordt niet geland in het Ketelmeer ten oosten van Keteloog, het Vossemeer en Gooimeer Zuidoever, maar alleen in het Gooimeer ten noorden van het Natura 2000-gebied.

De waterlandingsprocedure van de Cessna is in detail weergegeven in bijlage 2. De 'normale' vlieghoogte is 300 m, op deze hoogte is de aanwezigheid van concentratie vogels goed waar te nemen zodat hier rekening mee kan worden gehouden. Voorafgaand aan de landing daalt men naar 100 m, waarna een inspectierun volgt. De landing wordt ingezet met een snelheid van 135 km/u. De Cessna daalt van 100 m naar het wateroppervlak in 20 seconden en heeft daarvoor 800 m nodig. Voor een "full stop" en weer opstijgen van het water is maximaal 1000 m baan nodig. Dit duurt in totaal ongeveer 40 sec. Voor een "splash and go" (doorstart) is 500 m baan nodig. Dit duurt minder dan 30 seconden. Voor het klimmen naar 100 meter hoogte is 700 m nodig en dit duurt 20 seconden. De circuit- en landingsprocedure voor de Cessna heeft een totale duur van ongeveer 4,5 minuut waarvan minder dan 1 minuut watercontact. De maximale baanlengte voor dalen, landen en stijgen bedraagt 2,5 km.

De waterlandingsprocedure van de Catalina is in detail weergegeven in bijlage 2. De 'normale' vlieghoogte is 300 m, op deze hoogte is de aanwezigheid van concentratie vogels goed waar te nemen zodat hier rekening mee kan worden gehouden. Voor de landing daalt men naar 100 m waarna een inspectierun volgt. De landing van de Catalina wordt ingezet met een snelheid van 133 km/u. De Catalina daalt van 100 m naar het wateroppervlak in 45 seconden en heeft daarvoor 1.500 m nodig. Voor een "full stop" en weer opstijgen van het water is 2.000 m baan nodig. Dit duurt ongeveer 60 seconden. Voor een "splash and go" (doorstart) is 1500 m baan nodig en dit duurt minder dan 40 seconden. Voor het klimmen naar 100 m hoogte is 1.000 m nodig en dit duurt 30 seconden. Na nog 1.800 meter is het vliegtuig weer op kruishoogte. De circuit- en landingsprocedure voor de Catalina heeft een totale duur van ruim 8 minuten waarvan maximaal 1 minuut watercontact. De maximale baanlengte voor dalen, landen en stijgen bedraagt 4,5 km.

Watervliegtuigen produceren i.t.t. motorvaartuigen geen vervuild lenswater en de uitlaatgassen worden niet in het water geloosd. De gebruikte brandstof (avgaz) bevat geen schadelijke toevoegingen. Watervliegtuigen worden niet behandeld met anti-fouling verf. Omdat watervliegtuigen geen schroef hebben wordt geen sediment ongewerveld. De golfslag veroorzaakt door watervliegtuigen is door hun geringe diepgang (ongeveer 0,5 m) en vorm van de drijvers te verwaarlozen. Omdat tenminste 300 m uit de wal wordt geland en gestart, is het golffront uitgedoofd voordat het de wal bereikt. Van erosie van de oevers en verstoring van watervogels en/of nesten dicht bij de oevers door watervliegtuigen is derhalve geen sprake.

Een passende beoordeling voor de waterlandingen is opgesteld door Van der Goes en Groot en maakt onderdeel uit van de aanvraag (Habitattoets Waterlandingen IJsselmeergebied, kenmerk 2013-21).

B. Procedure

De vergunningaanvraag is op 27 februari 2014 ontvangen.

Naar aanleiding van deze aanvraag zijn, op grond van artikel 44, tweede lid van de NBwet, gemeenten Almere, Lelystad, Urk en Noordoostpolder, Rijkswaterstaat Midden-Nederland, KNNV afdeling Lelystad, Vogel & Natuurwacht Zuid-Flevoland, Vogelbescherming Nederland, Vereniging het Blauwe Hart, Vereniging Natuurmonumenten en het Watersportverbond in de gelegenheid gesteld tot het indienen van een zienswijze.

In overeenstemming met artikel 42, eerste lid van de Natuurbeschermingswet 1998 dient binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag een definitief besluit te zijn genomen.

C. Wettelijk kader

De Natuurbeschermingswet 1998 (in het vervolg Nbwet) is per 1 oktober 2005 het nationale wettelijke kader voor toetsing van activiteiten, plannen, projecten en handelingen met mogelijke gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszones aangewezen onder de Vogelrichtlijn (VR) en de Habitatrichtlijn (HR).

Met uitzondering van de projecten en handelingen die worden vermeld in artikel 2 van het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998, berust de bevoegdheid tot het verlenen van een vergunning onder artikel 19d van de Nbwet bij gedeputeerde staten. Wanneer een Natura 2000-gebied in meerdere provincies is gelegen wordt de bevoegdheidsverdeling tussen gedeputeerde staten van de verschillende provincies geregeld in de artikel 2, eerste lid en 2a, tweede lid van de Nbwet. De hoofdregel is verwoord in artikel 2, eerste lid, waarin staat dat onder gedeputeerde staten moet worden verstaan gedeputeerde staten van de provincie waarin Natura 2000-gebieden of natuurmonumenten onderscheidenlijk beschermde natuurmonumenten geheel of grotendeels zijn gelegen. Daarbij is er een verplichting opgenomen in artikel 2, vijfde lid, dat gedeputeerde staten alleen mogen besluiten tot het verlenen van een vergunning, in overeenstemming met gedeputeerde staten van de andere provincies waarin het Natura 2000-gebied mede is gelegen, voor zover die vergunning betrekking heeft op delen van het gebied, gelegen in die andere provincies.

Op grond van artikel 19d, eerste lid van de Nbwet is het verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten, die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten. De instandhoudingsdoelstellingen waar in dit artikel naar gerefereerd wordt, hebben geen betrekking op de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, zijnde de instandhoudingsdoelstellingen voor beschermde natuurmonumenten.

In overeenstemming met artikel 19e van de Nbwet houden Gedeputeerde Staten bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid rekening met:

a. de gevolgen die een project, waarop de vergunningaanvraag betrekking heeft, kan hebben voor een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied
b. een op grond van artikel 19a of artikel 19b vastgesteld beheerplan, en
c. vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden.

Op dit moment is er nog geen beheerplan onder de Nbwet vastgesteld voor de betreffende Natura 2000-gebieden. Gedeputeerde Staten maken voor de toetsing gebruik van het definitieve aanwijzingsbesluit met instandhoudingsdoelstellingen en andere relevante documenten.

De landingen vinden plaats in de Natura 2000-gebieden Ketelmeer & Vossemeer, IJsselmeer, Markermeer & IJmeer en in de directe nabijheid van het Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever. Al deze gebieden zijn op 23 december 2009 aangewezen onder artikel 10a, eerste lid van de Nbwet voor de volgende habitattypen, habitatsoorten en vogelsoorten (verschillend per Natura 2000-gebied, maar hier niet afzonderlijk uitgesplitst):

Habitattypen:
Kranswierwateren, Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, Ruigten en zomen, Overgangs- en trilvenen.

Habitatrichtlijnsoorten:
Rivierdonderpad, meervleermuis, noordse woelmuis, groenknolorchis.

Broedvogels:
Aalscholver, roerdomp, lepelaar, bruine kiekendief, porseleinhoen, bontbekplevier, kemphaan, visdief, snor, rietzanger, grote karekiet.

Niet-broedvogels:
Fuut, aalscholver, lepelaar, kleine zwaan, toendrarietgans, kleine rietgans, kolgans, grauwe gans, brandgans, bergeend, smient, krakeend, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, slobeend, krooneend, tafeleend, kuifeend, topper, brilduiker, nonnetje, grote zaagbek, visarend, meerkoet, kluut, goudplevier, kemphaan, grutto, wulp, dwergmeeuw, reuzenstern, zwarte stern.

De bij deze soorten behorende instandhoudingsdoelstellingen worden hieronder benoemd in de inhoudelijke beoordeling.

D. Inhoudelijke beoordeling

Bevoegdheid
Aangezien het project niet voorkomt op de lijst van projecten en handelingen uit artikel 2 van het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 en de betreffende Natura 2000-gebieden zijn gelegen op het grondgebied van Flevoland, zijn Gedeputeerde Staten van Flevoland bevoegd tot het nemen van een besluit. De voorgenomen activiteiten vinden ook alleen plaats op grondgebied van provincie Flevoland. Vanwege mogelijke cumulatie van effecten met andere projecten is op grond van artikel 2, vijfde lid van de Nbwet overeenstemming bereikt met provincie Noord-Holland over het verlenen van deze vergunning.

Toetsing
Nu nog geen beheerplan beschikbaar is maken Gedeputeerde Staten voor de toetsing gebruik van het definitieve aanwijzingsbesluit met instandhoudingsdoelstellingen. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de doelen- en profieldocumenten die destijds door het Ministerie van LNV (nu EZ) zijn uitgebracht en van aanvullende informatiebronnen over actuele natuurwaarden.

Bij de beoordeling zijn de volgende aanvullende informatiebronnen betrokken:
- Habitattoets Waterlandingen IJsselmeergebied, kenmerk 2013-21
- Watervogels in Nederland 2009/2010 (Sovon, 2012)
- Watervogels in Nederland 2010/2011 (Sovon, 2013)

De beoordeling van de aanvraag en de bijbehorende belangenafweging vindt plaats in vier stappen. Deze stappen zijn:

1. Identificeren van mogelijk negatieve effecten;
2. Mitigerende of andere maatregelen in de aanvraag die de effecten beperken;
3. Toets aan de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden;
4. Toetsing aan de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden.

Stap 1: Identificeren van mogelijk negatieve effecten

- Afname functionaliteit leefgebied en verstoring meervleermuis;
- Afname populatie en verstoring van de broedvogels roerdomp, grote karekiet, visdief en aalscholver;
- Afname van de draagkracht van het leefgebied van en verstoring van de niet-broedvogels fuut, aalscholver, grote zilverreiger, lepelaar, kleine zwaan, smient, krakeend, pijlstaart, slobeend, krooneend, tafeleend, kuifeend, brilduiker, nonnetje, grote zaagbek en meerkoet
- Negatieve cumulatie met anderen projecten.

Effecten op overige (habitat)soorten zijn uitgesloten vanwege de afstand tot hun leefgebieden.

Stap 2: Mitigerende of andere maatregelen in de aanvraag die effecten beperken

De volgende zaken in de aanvraag kunnen als mitigerende maatregelen worden beschouwd:

- Er wordt alleen tijdens de zomerperiode (1 april tot 1 oktober) gevlogen;
- Er wordt alleen tussen één uur na zonsopgang tot één uur voor zonsondergang gevlogen;
- Inspectie van de landingsbaan op 300 meter hoogte (normale vlieghoogte) op de aanwezigheid van groepen vogels. Bij aanwezigheid van vogels wordt de landing niet doorgezet.
- het overvliegen van de Oostvaardersplassen en Lepelaarsplassen wordt vermeden;
- De Catalina landt niet in het Ketelmeer-West en Gooimeer vanwege de beperkte vluchtmogelijkheden voor watervogels;
- Het opstijgen en landen vindt plaats op minimaal 300 meter uit de oever zodat verstoring door geluid of golfslag verstoring van in de oever broedende soorten wordt vermeden evenals schade aan waterplanten.

Stap 3: Toets aan de instandhoudingsdoelstellingen

Effecten op de habitattypen zijn uitgesloten vanwege de geringe diepgang (circa 0,5 meter) van de vliegtuigen in het water en de geringe schaduwwerking.

Habitatrichtlijnsoorten

Tabel 1: Instandhoudingsdoelstelling meervleermuis

Habitatsoort	*Instandhoudingsdoelstelling*
Meervleermuis	Behoud oppervlakte en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie

De meervleermuis foerageert 's nachts boven het water en zijn leefgebied wordt niet aangetast doordat alleen bij daglicht wordt gevlogen. Het project heeft geen effect op de inrichting van zijn leefgebied en daarmee ook geen effect op de instandhoudingsdoelstelling.

Vogelrichtlijnsoorten

Tabel 2. Te behouden draagkracht van de Natura 2000-gebieden IJsselmeergebied.

Broedvogels		IJM	MM	EG	KV
A017	Aalscholver	8000	8000		
A021	Roerdomp	7			5
A034	Lepelaar	25			
A081	Bruine kiekendief	25			
A119	Porseleinhoen	18			4
A137	Bontbekplevier	13			
A151	Kemphaan	20			
A193	Visdief	3300	630	280	
A292	Snor	40			
A295	Rietzanger	990			
A298	Grote karekiet				40
Niet-broedvogels					
A005	Fuut	1300	170	160	350
A017	Aalscholver	8100	2600	160	870
A034	Lepelaar	30	2		8
A037	Kleine zwaan	20/1600		2	5
A039	Toendrarietgans	-			
A040	Kleine rietgans	30			
A041	Kolgans	4400/19000			220
A043	Grauwe gans	580	510	300	680
A045	Brandgans	1500/26200	160		
A048	Bergeend	210			
A050	Smient	10300	15600	4900	
A051	Krakeend	200	90	90	160
A052	Wintertaling	280			360
A053	Wilde eend	3800			
A054	Pijlstaart	60			50
A056	Slobeend	60	20	5	
A058	Krooneend		-		
A059	Tafeleend	310	3200	790	350
A061	Kuifeend	11300	18500	2700	4500
A062	Topper	15800	70		
A067	Brilduiker	310	170		
A068	Nonnetje	180	80	10	30
A070	Grote zaagbek	1300	40		70
A094	Visarend				3
A125	Meerkoet	3600	4500	1700	1700
A132	Kluut	20			
A140	Goudplevier	9700			
A151	Kemphaan	2100/17300			
A156	Grutto	290/2200			20
A160	Wulp	310/3500			
A177	Dwergmeeuw	50			
A190	Reuzenstern	40			10
A197	Zwarte stern	49700			

IJsselmeer (IJM), Markermeer & IJmeer (MM), Eemmeer & Gooimeer Zuidoever (EG) en Ketelmeer & Vossemeer (KV).

Bij broedvogels wordt het aantal broedparen vermeld, bij niet broedvogels gaat het om seizoensgemiddelden waarbij bij meerdere waarden eerst aantallen foeragerende en daarna aantallen rustende vogels worden vermeld.

De passende beoordeling hanteert op basis van de mogelijk optredende effecten een verdeling van vogels en onderscheid daarbij:

1. Broedvogels en niet broedvogels van kustgebieden die niet voorkomen op open water
2. Broedvogels die (deels) voorkomen op open water
3. Niet broedvogels, (vrijwel alleen) aanwezig in het winterhaljaar
4. Niet broedende (water) vogels die aanwezig (kunnen) zijn in het zomerhalfjaar en kunnen voorkomen op open water.

1. Broedvogels en niet-broedvogels die niet voorkomen op open water
Het betreft roerdomp, lepelaar, bruine kiekendief, bontbekplevier, kemphaan, snor, rietzanger, grote karekiet. visarend, kluut, goudplevier, grutto en wulp. Geen van deze soorten komt voor op open water en de vogels worden alleen incidenteel en op grotere hoogte (300 m) gepasseerd door de vliegtuigen. 300 meter is een normale vlieghoogte. Aangezien deze passages incidenteel zijn en vergelijkbaar met overig recreatief vliegverkeer, ontstaan geen significante effecten op deze soorten.

2. Broedvogels die (deels) voorkomen op open water
Het betreft de aalscholver en de visdief die beide broeden in kolonies. Ze zijn gevoelig voor optische verstoring en zeer verstoringsgevoelig nabij de broedkolonies. Grote aalscholverkolonies zijn te vinden in de Ven, de Kreupel, langs de Houribdijk, in de Oostvaardersplassen en in de Lepelaarsplassen. Visdieven broeden onder meer op de Kinseldam, op de Kreupel en langs de Friese IJsselmeerkust. In de buurt van de kolonieplekken wordt niet geland. De kolonies worden dus alleen incidenteel en op grotere hoogte gepasseerd door de watervliegtuigen. Aangezien deze passages incidenteel zijn en vergelijkbaar met overig recreatief vliegverkeer, ontstaan geen effecten op de kolonies.

Beide soorten zijn viseters waarbij de visdief vooral afhankelijk is van spiering en de aalscholver een groot aantal soorten vis vangt. Beide soorten komen verspreid over het hele IJsselmeer en Markermeer (Sovon.nl) voor, waarbij oeverzones en gebieden rond dijken favoriet zijn. Beide soorten kunnen bij het foerageren worden geconfronteerd met zowel hoger overvliegende watervliegtuigen als met een landend vliegtuig. Een overvliegend watervliegtuig passeert incidenteel en op normale vlieghoogte en is vergelijkbaar met overig recreatief vliegverkeer. Dit heeft geen effect op de vogels. Bij een landing van een watervliegtuig neemt zowel geluid als visuele zichtbaarheid van het vliegtuig sterk toe en vluchten in ieder geval in een deel van het landingsvak alle ter plaatse aanwezige vogels. De verstoring door de waterlandingen is veel onregelmatiger en onvoorspelbaarder dan bij reguliere verstoring door sportvliegtuigen. Er wordt steeds op een ander stuk van het water geland en er is dan ook geen sprake van gewenning. Eenzelfde vogel krijgt dan ook niet dagelijks maar slechts incidenteel met de verstoring te maken gezien de grootte van het gebied waar mag worden geland.

Aalscholvers foerageren vaak in compacte grote groepen waarin tot 1000 vogels aanwezig kunnen zijn. De vogels drijven gezamenlijk scholen vis op en kunnen op die wijze het meest efficiënt vissen. Bij het vliegen boven het gebied voorafgaand aan de inspectierun worden dergelijke concentraties aalscholvers zeker opgemerkt en wordt (ook om reden van veiligheid) afgezien van het landen ter plaatse. Dientengevolge ontstaat voor de aalscholvers geen significant negatief effect door de waterlandingen.

De visdief is een kleinere vogel die vliegend boven het water vis vangt en daarbij zeer mobiel is. De vogels foerageren solitair of in kleine groepen en worden niet altijd opgemerkt bij- of voorafgaand aan de 'inspectierun'. Vanwege de hoge mobiliteit van deze altijd vliegende soort, het feit dat tot 3000 meter afstand tot de oever wordt aangehouden, het incidentele karakter van de waterlandingen en het feit dat de vogels niet actief hoeven op te vliegen vanwege hun natuurlijke mobiliteit, wordt ook op deze soort geen significante impact verwacht door de waterlandingen.

3. Niet broedvogels, (vrijwel alleen) aanwezig in het winterhaljaar
Er is een aantal aangewezen niet-broedvogels die vrijwel alleen aanwezig is in het IJsselmeergebied in de periode november-maart. Het betreft brilduiker, kleine zwaan, toendrarietgans, kleine rietgans, kolgans, nonnetje, grote zaagbek, pijlstaart, toppereend, smient en tafeleend. Omdat de vluchten en waterlandingen van de vliegtuigen in april tot en met september plaatsvinden hebben zij geen gevolgen voor deze soorten. Het is mogelijk dat de Cessna buiten de periode april-september wordt ingezet voor een opsporings-of reddingsvlucht, dit gebruik is echter zeer incidenteel en hiervoor is voorwaarde 6 opgenomen. Op aangewezen niet-broedvogels die (vrijwel) alleen in de winter aanwezig zijn, ontstaan geen effecten als gevolg van de vliegactiviteiten.

4. Niet broedende (water) vogels die aanwezig (kunnen) zijn in het zomerhalfjaar en kunnen voorkomen op open water.
De nog niet besproken soorten vallen in deze categorie. Het betreft niet-broedende aalscholver en fuut (viseters), de vrij vliegende vis-en insectenetende dwergmeeuw, zwarte stern en reuzenstern en de benthos-etende kuifeend en meerkoet. Daarnaast gaat het om een aantal vooral doortrekkende eenden- en ganzensoorten: wintertaling, slobeend, wilde eend, krakeend, pijlstaart, krooneend, bergeend, grauwe gans en brandgans; die vooral in de oeverzones rusten, ruien en foerageren en die soms (overdag) aanliggende graslandpolders gebruiken om te foerageren (brandgans, grauwe gans). Volgens de 'effectenindicator' is geen van de soorten gevoelig voor geluid en zijn alleen wintertaling, krooneend, kuifeend en zwarte stern gevoelig voor optische verstoring. Volgens de passende beoordeling zijn al de soorten gevoelig tot zeer gevoelig voor verstoring.

Voor de visetende watervogels, die regelmatig op open water zijn te verwachten, geldt in grote lijnen hetzelfde als voor de broedvogels van open water. Zij kunnen worden geconfronteerd met waterlandingen en daardoor worden verstoord. Grote groepen vogels worden voorafgaand aan de inspectierun opgemerkt en de landingen ter plekke worden vermeden. Solitair foeragerende vogels kunnen echter worden verstoord. Doordat steeds op een ander stuk van het water wordt geland en gezien de grootte van het gebied waar mag worden geland, krijgt eenzelfde vogel dus niet dagelijks maar slechts incidenteel met de verstoring te maken.

De foerageerpotentie van de Natura 2000-gebieden wordt daardoor verminderd maar de meeste vogels worden van te voren opgemerkt en dus niet verstoord. De vogels hervatten na vertrek van een vliegtuig snel hun normale gedrag.

De benthosetende watervogels en de aangewezen eenden- en ganzensoorten bevinden zich over het algemeen dicht bij de oevers. Omdat de waterlandingen voor het overgrote deel op open water en niet in een zone dichter dan 300 m van een oever plaatshebben en ook niet in ondiepe gebieden met een diepte van minder dan 2,5 meter of bij basaltdammen e.d., hebben deze soorten weinig last van waterlandingen. Zeker omdat deze vogels vaak in grotere concentraties bij elkaar zitten en dit op normale vlieghoogte zichtbaar is. Dergelijke plekken worden gemeden als landingsplek of als plek om te dalen voor het circuitvliegen. De vogels kunnen wel verstoord worden door hoger overvliegende watervliegtuigen, deze verstoring is vergelijkbaar met verstoring van overig recreatief vliegverkeer. Aangezien dergelijke passages door de watervliegtuigen incidenteel zijn, ontstaan hierdoor geen significant negatieve effecten.

Als extra maatregel om ruiende vogels te ontzien, is voorwaarde 11 opgenomen die voorziet in een extra afstand (600 meter) tot de oevers vanaf de maand augustus tot het einde van het vliegseizoen. Ook is vergunningsvoorwaarde 13 opgenomen die verbiedt dat de Catalina in het Ketelmeer-West en het Gooimeer landt vanwege de beperkte vluchtmogelijkheden.

Cumulatie met andere projecten
Cumulatie van effecten is mogelijk als gevolg van vaarverkeer dat verstorend werkt, de beperkte vluchtmogelijkheden als gevolg van de aanwezigheid van windmolens langs de kust en overig klein vliegverkeer. De verstoring van vaarverkeer kan incidenteel tot extra verstoring leiden bij vogels, wanneer zij, na verstoring door een waterlanding, wederom verstoord raken door vaarverkeer. Vanwege de verspreiding van vaarverkeer en het feit dat de vaarwegen worden gemeden bij landingen in het IJsselmeergebied, treedt dit niet vaak op en zijn de effecten niet significant. Wat betreft de windmolens is vergunningsvoorwaarde 12 opgenomen die voorziet is een extra afstand tot de oever gedurende het hele vliegseizoen, ter plekke van de windmolens. Vluchtende vogels krijgen daarmee voldoende vluchtruimte zodat aanvaring met de wieken wordt vermeden.

In de toekomst wordt Marker Wadden aangelegd ter die ook een natuur component heeft voor onder andere vogels. Marker Wadden komt langs de Houtribdijk tussen Lelystad en Enkhuizen. Deze dient, gelijk aan de Oostvaardersplannen en Lepelaarsplassen, te worden gemeden. Hiervoor is voorwaarde 15 opgenomen.

Stap 4: Toetsing aan de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden
Wings over Holland gebruikt de vluchten met waterlanding om onder andere mensen op te leiden om reddings- en opsporingsvluchten te kunnen uitvoeren. Daarnaast staat de Stichting Exploitatie Catalina voor het behoud van de Consolidated PBY-5A "Catalina" als Nederlands Historisch Vliegend Erfgoed. Middels vrijwilligers garandeert de stichting de vliegwaardige staat van het vliegtuig en vertegenwoordigt daarmee een historisch belang.
De vluchten met waterlanding zijn dus van grote sociale en culturele waarde en vormen een lokale bijzonderheid daar zij de enige zijn die dergelijke vluchten in Flevoland uitvoeren.

Conclusie
Uit de passende beoordeling ons gebleken dat significante negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Negatieve effecten kunnen afdoende worden gemitigeerd, waardoor niets het verlenen van een Natuurbeschermingswetvergunning in de weg staat.

Periode vergunning
De vergunning is geldig voor een periode van vijf jaar na verlening.

E. Zienswijzen en reactie op zienswijzen

Naar aanleiding van deze aanvraag zijn, op grond van artikel 44 van lid 2 van de Nbwet, gemeenten Almere, Lelystad, Urk en Noordoostpolder, Rijkswaterstaat Midden-Nederland, KNNV afdeling Lelystad, Vogel & Natuurwacht Zuid-Flevoland, Vogelbescherming Nederland, Vereniging het Blauwe Hart, Vereniging Natuurmonumenten en het Watersportverbond in de gelegenheid gesteld tot het indienen van een zienswijze.

Er is op 1 april 2014 een zienswijze ontvangen de Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland. Deze en de reactienota zijn opgenomen in de bijlagen. Deze zienswijze heeft geleid tot een aanscherping van onze voorwaarden. Het heeft ons ons geen aanleiding gegeven af te wijken van de conclusies in de passende beoordeling en de natuurtoets dat geen sprake is van significante negatieve effecten en dat de negatieve effecten voldoende door het gebied opgevangen kunnen worden. De reactienota op de zienswijze is bijgevoegd als bijlage 5 en de volledige zienswijze is als bijlage 3 bijgevoegd bij dit besluit.

F. Kennisgeving en afschriften

Van dit besluit zal conform artikel 42, derde lid van de Natuurbeschermingswet door ons kennis worden gegeven door middel van publicatie in de Flevopost en op de website van provincie Flevoland.

Afschriften van dit besluit worden verzonden aan:
- Gemeente Almere
- Gemeente Lelystad
- Gemeente Urk
- Gemeente Noordoostpolder
- Rijkswaterstaat Midden-Nederland
- KNNV afdeling Lelystad
- Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland
- Vogelbescherming Nederland
- Stichting het Blauwe Hart
- Vereniging Natuurmonumenten
- Watersportverbond
- Provincie Noord-Holland
- Team Bodem, Water en Natuur, Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek.

G. Besluit met vergunningvoorwaarden

Gedeputeerde Staten van Flevoland HEBBEN BESLOTEN op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998;

vergunning te verlenen aan Wings over Holland;

voor waterlandingen in het Ketelmeer ten westen van IJsseloog, het Markermeer & IJmeer, het IJsselmeer en het Gooimeer (voor zover deze gebieden gelegen zijn op het grondgebied van Flevoland);

onder gelijktijdige intrekking van de vigerende Natuurbeschermingswetvergunning (kenmerk 419113 d.d. 17 augustus 2006, verlengd bij brief met kenmerk 861508 d.d. 7 augustus 2009).

De volgende voorwaarden zijn van toepassing:

1. De vergunning is geldig voor een periode van vijf jaar.

2. Iedere vlucht dient minimaal twee dagen van te voren worden gemeld bij de afdeling handhaving via het e-mailadres handhaving@ofgv.nl. De melding bevat de naam en het telefoonnummer van de contactpersoon die voor de desbetreffende vlucht verantwoordelijk is dan wel inlichtingen kan verstrekken.

3. Het vliegen en landen vindt plaats in de zomerperiode van 1 april tot 1 oktober.

4. Het vliegen en landen vindt plaats één uur na zonsopgang tot één uur voor zonsondergang.

5. Per vliegseizoen (april-oktober) mag per vliegtuig maximaal 300 keer worden geland op het water.

6. Buiten het vliegseizoen mag de Cessna alleen worden ingezet voor opsporings- en reddingsvluchten in het kader van SAR.

7. Opstijgen en landen vindt plaats op minimaal 300 meter van de oever.

8. Voorafgaand aan een landing wordt een inspectierun uitgevoerd om te beoordelen of de beoogde landingsplaats vrij is van watervogels en andere belemmeringen. De inspectievlucht wordt uitgevoerd op een hoogte van minimaal 100m.

9. Wanneer groepen vogels groter dan 50 stuks aanwezig zijn op de beoogde landingsplaats, wordt de landing niet doorgezet.

10. Vliegen boven genoemde meren op een geringere hoogte dan 300m is alleen toegestaan direct voorafgaand aan een landing of volgend op de start. De normale vlieghoogte (300 meter) wordt zo snel mogelijk bereikt.

11. In de maanden augustus en september wordt een afstand van 600 m aangehouden tot de oevers.

12. Ter plaatse van windmolens langs de kust wordt altijd een afstand van 600 m tot de oever aangehouden.

13. De Catalina mag niet landen in het Ketelmeer-West en het Gooimeer.

14. Er wordt een overzicht bijgehouden van het aantal starts en landingen en de tijdstippen waarop deze plaatsvinden (datum en uur). Jaarlijks wordt voor 15 februari een overzicht hiervan aan de provincie verstrekt.

15. Het overvliegen van de Oostvaardersplassen, Lepelaarsplassen en de Marker Wadden na aanleg wordt vermeden.

16. Op de naleving van het in of krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 gestelde wordt toezicht gehouden door daartoe door Gedeputeerde Staten aangewezen ambtenaren. Alle door of namens Gedeputeerde Staten gegeven aanwijzingen dienen onverwijld te worden opgevolgd.

H. Bezwaar

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na datum van verzending van deze brief schriftelijk bij ons bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient ondertekend te zijn en voorzien van uw naam en adres, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar.

Nadere informatie over de bezwaarprocedure treft u aan in bijlage 1.

I. Ondertekening

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

mr. drs T. van der Wal **L. Verbeek**

Bijlage 1

Informatieblad bezwaarprocedure Gedeputeerde Staten van Flevoland

Bezwaar
Tegen onze besluiten kunt u op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na datum van verzending ervan bij ons schriftelijk bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient ondertekend en voorzien te zijn van uw naam en adres, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar.

Verzoek om voorlopige voorziening
Wanneer u van mening bent dat, in afwachting van de behandeling van uw bezwaarschrift, een voorlopige voorziening moet worden getroffen, kunt u een verzoek daartoe indienen bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Uw verzoek om voorlopige voorziening wordt pas in behandeling genomen wanneer u griffierecht heeft betaald. De Raad van State laat u weten hoe hoog het griffierecht is en op welke wijze u dit kunt overmaken.

Overslaan van de bezwaarschriftenprocedure
Op grond van artikel 7:1a van de Algemene wet bestuursrecht kunt u in uw bezwaarschrift aangeven dat u de bezwaarschriftenprocedure wilt overslaan en rechtstreeks in beroep wilt gaan bij de administratieve rechter. In artikel 7:1 a tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat wij een dergelijk verzoek in ieder geval moeten afwijzen wanneer: A) het bezwaarschrift is gericht tegen het niet op tijd nemen van een besluit. B) tegen het besluit door een andere belanghebbende ook een ander bezwaarschrift is ingediend waarin zo' n verzoek niet is gedaan en dit bezwaarschrift ontvankelijk is.
Wij stemmen alleen in met het verzoek om de bezwaarschriftenprocedure over te slaan, wanneer de zaak daarvoor geschikt is. Wanneer dit het geval is, zenden wij het bezwaarschrift door aan de bevoegde rechter.

Proceskostenvergoeding
Tot slot wijzen wij u er nog op dat u op grond van artikel 7:15, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht bij ons - voordat wij een besluit hebben genomen op uw bezwaarschrift - een verzoek kunt indienen om de kosten die u redelijkerwijs in verband met de behandeling van uw bezwaarschrift moet maken, te vergoeden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om kosten van rechtsbijstand, kosten van een getuige/deskundige; reis- en verblijfkosten, kosten van uittreksels uit openbare registers, telefoongesprekken. Bij het indienen van zo'n verzoek moet u het bedrag van de vergoeding aangeven en stukken overleggen waaruit blijkt dat u deze kosten daadwerkelijk heeft gemaakt. Bij het besluit dat wij op het bezwaarschrift nemen, wordt tegelijkertijd een besluit genomen op een ingediend verzoek om vergoeding van de kosten.

Bijlage 2

Landingsprocedure vliegtuigen inclusief inspectierun

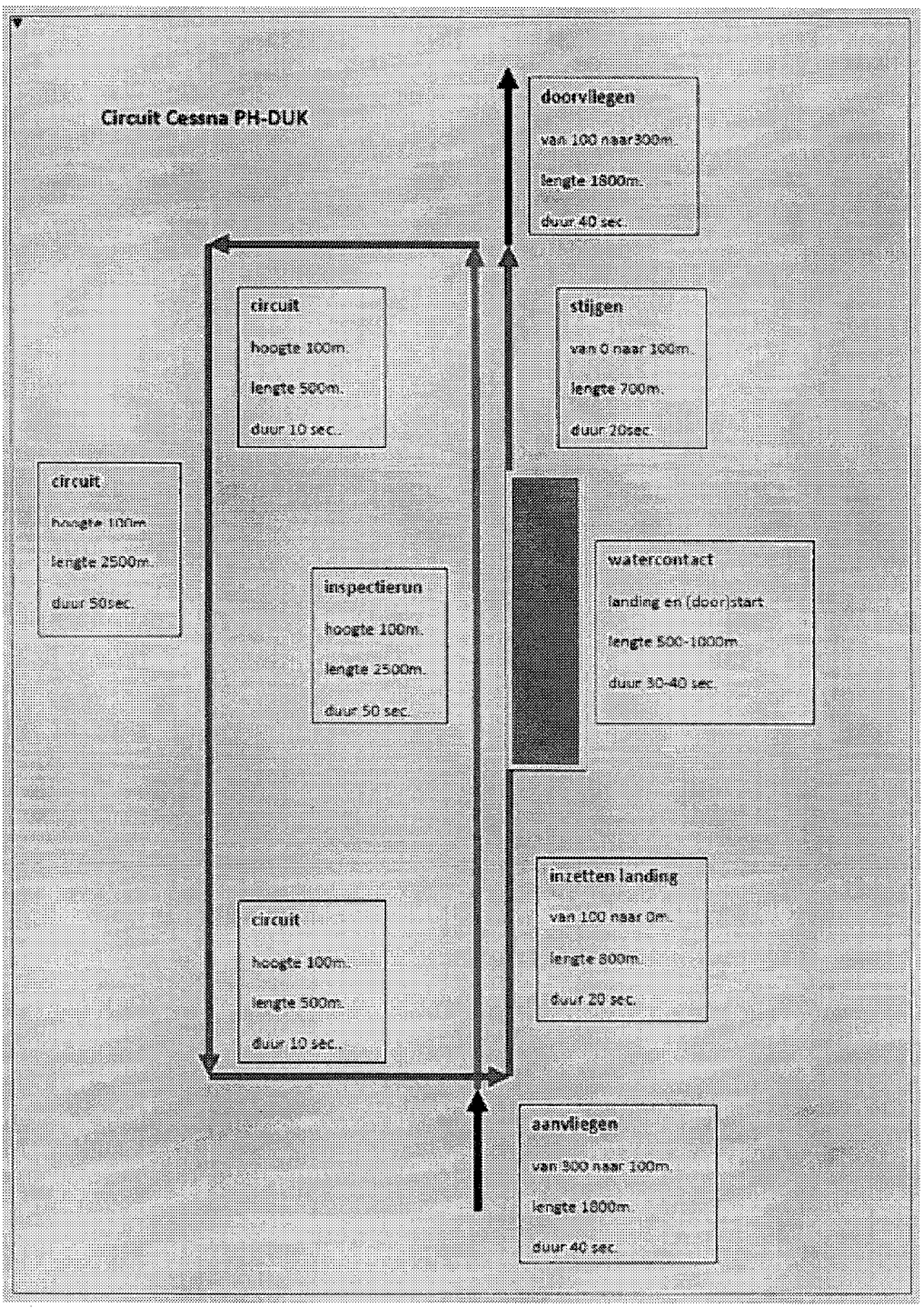

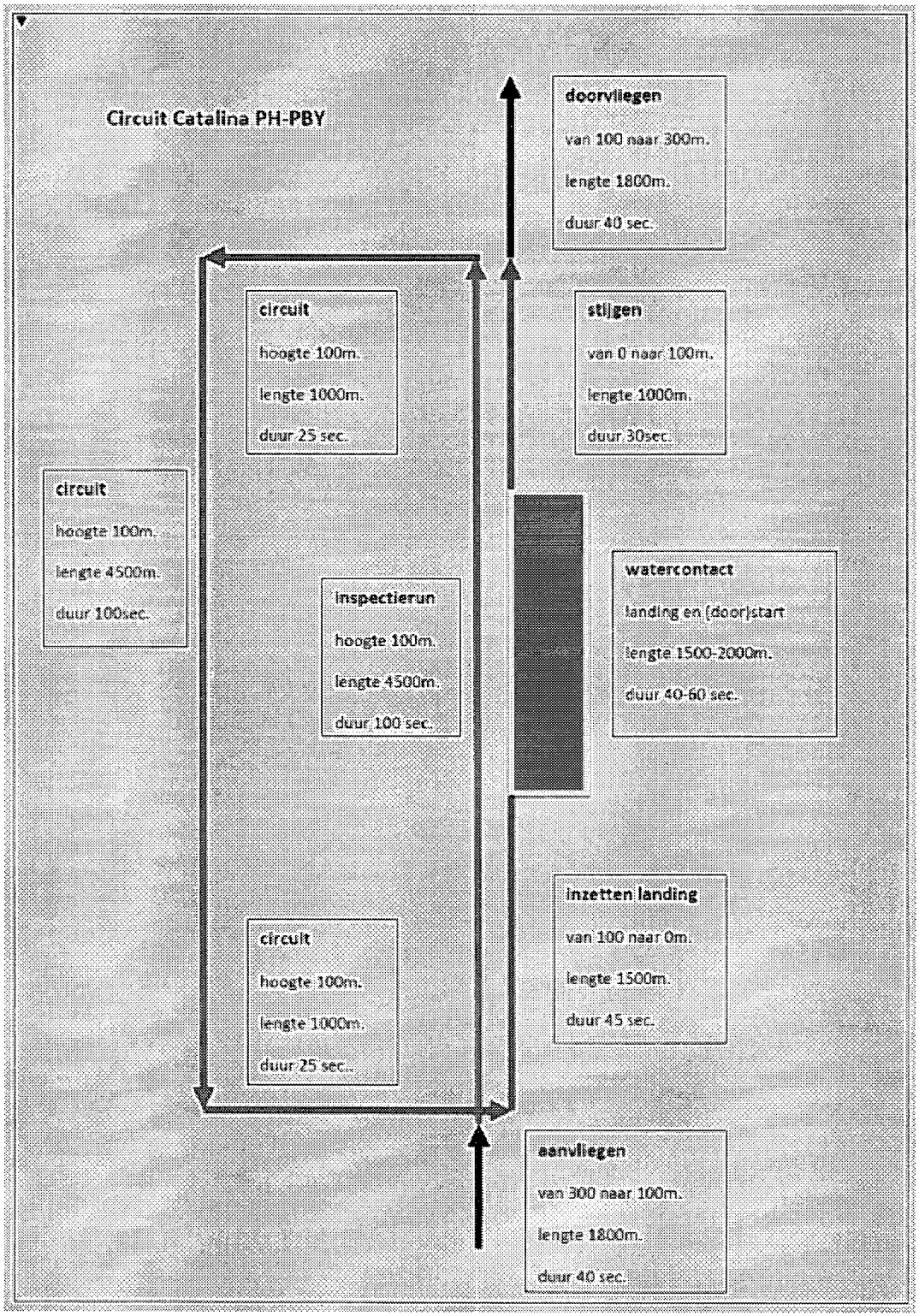
Circuit Catalina PH-PBY
doorvliegen
van 100 naar 300m.
lengte 1800m.
duur 40 sec.
circuit
hoogte 100m.
lengte 1000m.
duur 25 sec.
stijgen
van 0 naar 100m.
lengte 1000m.
duur 30sec.
circuit
hoogte 100m.
lengte 4500m.
duur 100sec.
inspectierun
hoogte 100m.
lengte 4500m.
duur 100 sec.
watercontact
landing en (door)start
lengte 1500-2000m.
duur 40-60 sec.
inzetten landing
van 100 naar 0m.
lengte 1500m.
duur 45 sec.
circuit
hoogte 100m.
lengte 1000m.
duur 25 sec.
aanvliegen
van 300 naar 100m.
lengte 1800m.
duur 40 sec.

Bijlage 3

Landingslocaties op kaart

Meest gebruikte waterbaanvakken om te landen (blauw)

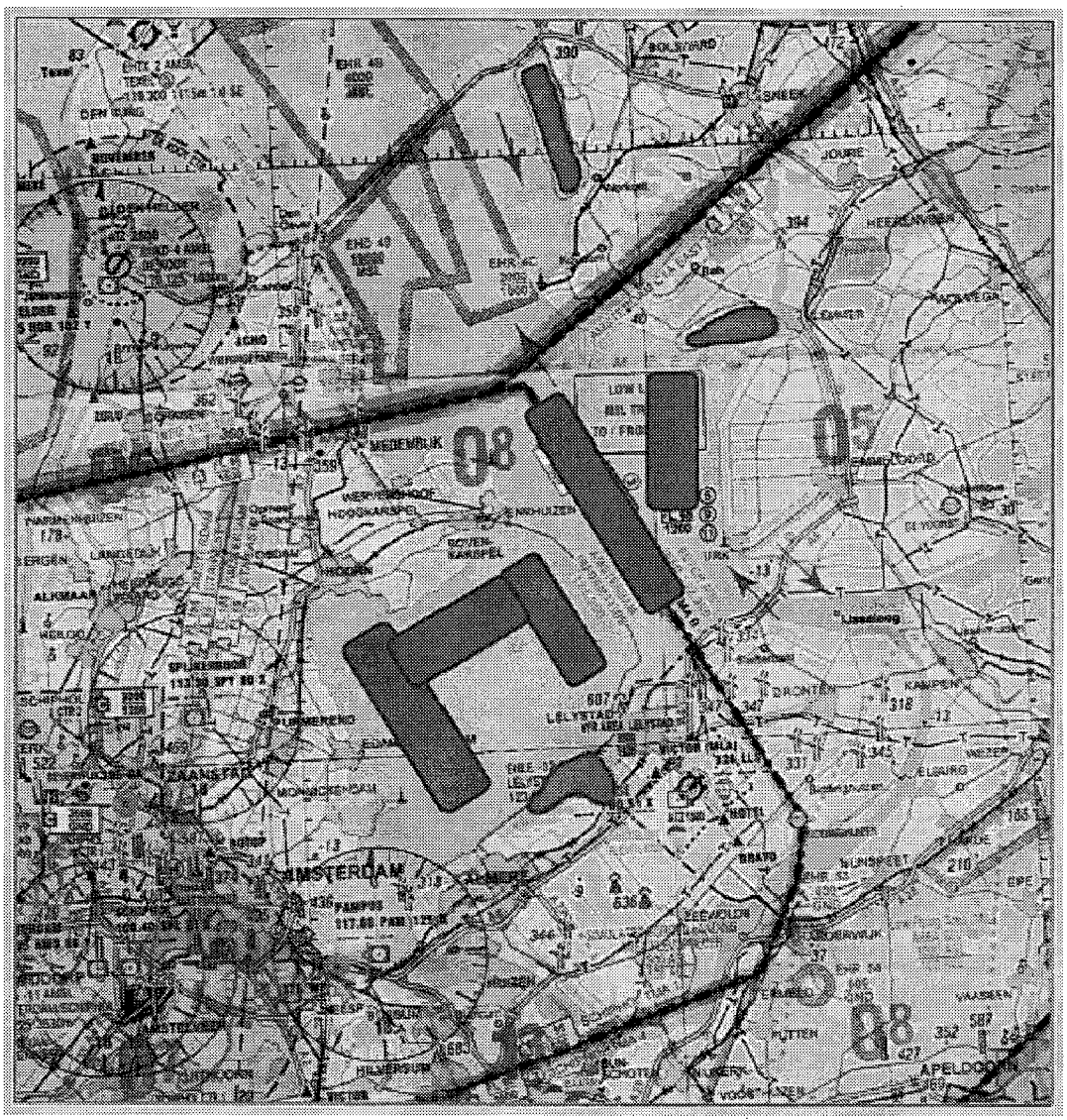

Bijlage 4

Reactienota op de zienswijze

Zienswijze Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland

1. Er is een vergunning aangevraagd voor onbepaalde tijd. Zo'n vergunning vinden wij zeer ongewenst vanwege de diverse ontwikkelingen die de komende jaren in of dichtbij de betrokken natuurgebieden te verwachten of mogelijk zijn, zoals nieuwe windmolenlocaties, de Marker Wadden en andere plannen in het kader van het TBES (Toekomstbestendig Ecologisch Systeem) voor het Marker- en IJmeer.

Reactie Flevoland
Wij onderschrijven dit, de vergunning wordt daarom afgegeven voor vijf jaar.

Zienswijze Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland

2. De aanvraag voor een vergunning om met watervliegtuigen Natura2000-gebieden te mogen gebruiken kunnen wij moeilijk rijmen met de Gedragscode "Verantwoord Vliegen" voor de recreatieve luchtvaart van de KNVvL. Daarin staat onder meer:
   - Bij de planning en tijdens de vluchtuitvoering zullen de volgende gebieden in principe zoveel als mogelijk worden vermeden;
   - Natuurbeschermingsgebieden;
   - Indien het overvliegen van voornoemde gebieden niet valt te vermijden zal een vlieghoogte van minimaal 1000ft AGL worden aangehouden, behoudens beroepsmatige en operationele noodzaak. Bij het vliegen over of in de nabijheid van voornoemde gebieden zal in principe koers, snelheid en tenminste de minimum voorgeschreven hoogte worden behouden of tijdig naar die hoogte worden geklommen. Een en ander zodanig dat een veilige voorzorgslanding kan worden gemaakt en overlast wordt geminimaliseerd.

Wij dringen er daarom op aan een eventuele vergunning slechts toe te staan voor niet-recreatieve vluchten en het maximum aantal vluchten per jaar daarop aan te passen.

Reactie Flevoland
Bij een vergunning Nbwet is het aanwijzingsbesluit van het betreffende gebied het kader waaraan we toetsen. De gedragscode waar deze zienswijze naar verwijst is bedoeld als een algemeen kader voor alle recreatieve luchtvaart. Hoewel enige afstemming op zijn plaats is, is de gedragscode niet hetgeen waar de vergunningaanvraag aan wordt getoetst.

Zienswijze Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland

3. Wij vinden het van belang dat aan een eventuele nieuwe vergunning tenminste weer dezelfde specifieke voorwaarden worden gesteld als aan de vergunning van 17 augustus 2006.
   - In het bijzonder wijzen wij op de voorwaarde dat er tussen 1 uur voor zonsondergang en 1 uur na zonsopgang niet gestart en geland mag worden; in de Habitattoets wordt op blz. 27 namelijk van een minder ruime beperking uitgegaan.
   - De beperking van het vliegseizoen tot de periode van 1 april tot 1 oktober die in de Habitattoets (blz. 27) staat is voor ons cruciaal en zou daarom expliciet als voorwaarde in een eventuele vergunning moeten worden opgenomen. Wij zien geen argument en ruimte voor incidentele vluchten in oktober.
   - Opsporings- en reddingsvluchten tussen 1 oktober en 1 april mogen naar onze mening alleen toegestaan worden indien die zijn afgestemd met instanties als KNRM, kustwacht of waterpolitie.

Reactie Flevoland
Wij onderschrijven dit en hebben deze punten opgenomen in de voorwaarden.

Zienswijze Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland

4. De verplichte minimumafstand van 300 meter tot de oever achten wij op plekken waar windmolens (komen te) staan te gering, in verband met het gevaar dat opvliegende vogels tegen de wieken of molens botsen. Een minimumafstand van 1000 meter tot windmolens lijkt ons gewenst.

Reactie Flevoland

Wij onderschrijven het risico van aanvaring met windmolens en hebben als voorwaarde een afstand bij windmolens van 600 m voorgeschreven.

Zienswijze Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland

5. In verband met de toekomstige Marker Wadden pleiten wij voor een minimumafstand van tenminste 1500 meter tot de randen van dat natuurgebied - volgens de begrenzing in het bestemmingsplan. Deze afstand is gewenst omdat er in de Marker Wadden naar verwachting ook vogels zullen gaan broeden en er - anders dan bij de Oostvaardersplassen en Lepelaarplassen - geen 6 meter hoge dijk komt te liggen tussen Markermeer en Marker Wadden.

Reactie Flevoland

In de voorwaarden is opgenomen dat het bestemde natuurgebied buiten de vliegcircuit moet blijven nadat het is aangelegd.

Zienswijze Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland

6. Om de plekken waar verstoring van vogels mag optreden te beperken vinden wij het belangrijk om ook aan een eventuele NB-wetvergunning expliciet de voorwaarde te verbinden dat landingen en starts alleen zijn toegestaan in de gebieden waar ook snelvaren is toegestaan.

Reactie Flevoland

In bijlage zijn de voornaamste landingsvakken weergegeven, hieruit blijkt dat deze zich vooral bevinden in de diepere delen van het IJsselmeergebied, wat deels overlapt met het gebied waar snelvaren is toegestaan. Langzaam waterverkeer bevindt zich vooral langs de oever en hier wordt minimaal een afstand van 300 m tot bewaard.

Zienswijze Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland

7. Tot de gebieden met vogelconcentraties die niet overvlogen moeten worden (zie blz. 28 van de Habitattoets) behoren in ieder geval ook de Lepelaarplassen inclusief de Natte Graslanden, de gehele Oostvaardersplassen (ten onrechte niet in figuur 2 groen gekleurd), de Pampushaven en het gebied buiten het doorgaande water in de zuidoosthoek van het IJmeer ter hoogte van het Almeerderstrand. We adviseren u bij de Waterdienst van Rijkswaterstaat na te gaan waar zich eventueel nog andere gebieden met concentraties vogels bevinden.

Reactie Flevoland

De aanvrager heeft aanvullend laten weten dat de Oostvaardersplassen en Lepelaarsplassen inderdaad worden vermeden bij het overvliegen. Daarnaast wordt bij landingen eerst een inspectierun uitgevoerd en concentraties vogels worden zelfs daar aan voorafgaand opgemerkt. Landingen worden dan niet ingezet, niet alleen vanwege het oogpunt van natuurbescherming, maar ook vanuit het oogpunt van hun eigen veiligheid.

Zienswijze Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland

8. Er wordt een vergunning gevraagd voor (maximaal) 300 landingen (en dus ook evenveel starts) per jaar, in principe allemaal tussen 1 april en 1 oktober. Dat is per dag gemiddeld ruim 3 bewegingen, of zelfs bijna 7 (!) als het gaat om 300 landingen per jaar per vliegtuig. Afhankelijk van de verdeling over het seizoen en de landingsplekken leidt dat mogelijk tot een meer dan incidentele verstoring. Het kan

daarom wenselijk zijn om, mede aan de hand van de jaarlijkse overzichten van de gemaakte starts en landingen - die op grond van de vorige vergunning sinds 2006 moeten zijn ingediend - , nadere beperkingen te stellen, bijvoorbeeld een maximaal aantal vluchten per dag.

Reactie Flevoland
De voorwaarde is opgenomen dat de vluchten worden geregistreerd. Op basis van de voorgaande jaren blijkt dat het aantal werkelijke vluchten (veel) minder was dan 300. Naar verwachting wordt in de toekomst meer gevlogen, het gebied is echter ook groter dan bij de voorgaande vergunning; het IJsselmeer is toegevoegd waardoor het aantal vluchten per gebied in geringe mate toeneemt. Vooralsnog gaan we akkoord met 600 vluchten en krijgen op basis van de vluchtregistratie een beeld van de (eventuele toename) van vluchten. De vergunning is vijf jaar geldig waarna de situatie opnieuw wordt beschouwd.

Bijlage 5

Zienswijze Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland

Gedeputeerde Staten van Flevoland
ta.v. het hoofd van de afdeling Ruimte en Mobiliteit
Mevrouw A.W.H.M. Van Oorschot
Postbus 55
8200 AB Lelystad

Almere, 29 maart 2014
Betreft: zienswijze op vergunningaanvraag voor het landen van watervliegtuigen Uw kenmerk: 1594490

Geachte leden van Gedeputeerde Staten,
Het bestuur van de Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland stelt het op prijs een verzoek om een zienswijze van u te hebben ontvangen over de vergunningaanvraag voor het landen en opstijgen met watervliegtuigen op onder andere het Markermeer & IJmeer.
Wij willen in dit verband het volgende onder uw aandacht brengen.

1. Er is een vergunning aangevraagd voor onbepaalde tijd. Zo'n vergunning vinden wij zeer ongewenst vanwege de diverse ontwikkelingen die de komende jaren in of dichtbij de betrokken natuurgebieden te verwachten of mogelijk zijn, zoals nieuwe windmolenlocaties, de Marker Wadden en andere plannen in het kader van het TBES (Toekomstbestendig Ecologisch Systeem) voor het Marker- en IJmeer.
2. De aanvraag voor een vergunning om met watervliegtuigen Natura2000-gebieden te mogen gebruiken kunnen wij moeilijk rijmen met de Gedragscode "Verantwoord Vliegen" voor de recreatieve luchtvaart van de KNVvL. Daarin staat onder meer
   - *Bij de planning en tijdens de vluchtuitvoering zullen de volgende gebieden in principe zoveel als mogelijk worden vermeden:*

   - Natuurbeschermingsgebieden;

   Indien het overvliegen van voornoemde gebieden niet valt te vermijden zal een vlieghoogte van minimaal 1000 ft AGL worden aangehouden, behoudens beroepsmatige en operationele noodzaak. Bij het vliegen over of in de nabijheid van voornoemde gebieden zal in principe koers, snelheid en tenminste de minimum voorgeschreven hoogte worden behouden of tijdig naar die hoogte worden geklommen. Een en ander zodanig dat een veilige voorzorgslanding kan worden gemaakt en overlast wordt geminimaliseerd. Wij dringen er daarom op aan een eventuele vergunning slechts toe te staan voor niet-recreatieve vluchten en het maximum aantal vluchten per jaar daarop aan te passen.
3. Wij vinden het van belang dat aan een eventuele nieuwe vergunning tenminste weer dezelfde specifieke voorwaarden worden gesteld als aan de vergunning van 17 augustus 2006.

   - In het bijzonder wijzen wij op de voorwaarde dat er tussen 1 uur voor zonsondergang en 1 uur na zonsopgang niet gestart en geland mag

worden; in de Habitattoets wordt op blz. 27 namelijk van een minder ruime beperking uitgegaan.
- De beperking van het vliegseizoen tot de periode van 1 april tot 1 oktober die in de Habitattoets (blz. 27) staat is voor ons cruciaal en zou daarom expliciet als voorwaarde in een eventuele vergunning moeten worden opgenomen. Wij zien geen argument en ruimte voor incidentele vluchten in oktober.
- Opsporings- en reddingsvluchten tussen 1 oktober en 1 april mogen naar onze mening alleen toegestaan worden indien die zijn afgestemd met instanties als KNRM, kustwacht of waterpolitie.

4. De verplichte minimumafstand van 300 meter tot de oever achten wij op plekken waar windmolens (komen te) staan te gering, in verband met het gevaar dat opvliegende vogels tegen de wieken of molens botsen. Een minimumafstand van 1000 meter tot windmolens lijkt ons gewenst.
5. In verband met de toekomstige Marker Wadden pleiten wij voor een minimumafstand van tenminste 1500 meter tot de randen van dat natuurgebied - volgens de begrenzing in het bestemmingsplan. Deze afstand is gewenst omdat er in de Marker Wadden naar verwachting ook vogels zullen gaan broeden en er - anders dan bij de Oostvaardersplassen en Lepelaarplassen - geen 6 meter hoge dijk komt te liggen tussen Markermeer en Marker Wadden.
6. Om de plekken waar verstoring van vogels mag optreden te beperken vinden wij het belangrijk om ook aan een eventuele NB-wetvergunning expliciet de voorwaarde te verbinden dat landingen en starts alleen zijn toegestaan in de gebieden waar ook snelvaren is toegestaan.
7. Tot de gebieden met vogelconcentraties die niet overvlogen moeten worden (zie blz. 28 van de Habitattoets) behoren in ieder geval ook de Lepelaarplassen inclusief de Natte Graslanden, de gehele Oostvaardersplassen (ten onrechte niet in figuur 2 groen gekleurd), de Pampushaven en het gebied buiten het doorgaande water in de zuidoosthoek van het IJmeer ter hoogte van het Almeerderstrand. We adviseren u bij de Waterdienst van Rijkswaterstaat na te gaan waar zich eventueel nog andere gebieden met concentraties vogels bevinden.
8. Er wordt een vergunning gevraagd voor (maximaal) 300 landingen (en dus ook evenveel starts) per jaar, in principe allemaal tussen 1 april en 1 oktober. Dat is per dag gemiddeld ruim 3 bewegingen, of zelfs bijna 7 (!) als het gaat om 300 landingen per jaar per vliegtuig. Afhankelijk van de verdeling over het seizoen en de landingsplekken leidt dat mogelijk tot een meer dan incidentele verstoring. Het kan daarom wenselijk zijn om, mede aan de hand van de jaarlijkse overzichten van de gemaakte starts en landingen - die op grond van de vorige vergunning sinds 2006 moeten zijn ingediend -, nadere beperkingen te stellen, bijvoorbeeld een maximaal aantal vluchten per dag.

Hoogachtend,
namens het bestuur van de Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland
Wim Kleefstra